

Практичне заняття 4

РОЗРОБКА ПЛАНУ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЇ ПО РІДНОМУ КРАЮ

Мета: ознайомитись з особливостями організації, змісту і форми екскурсійної роботи в школі; туристичними можливостями рідного краю; методикою організації екскурсії.

Запитання для самоперевірки

1. Перевірка рівня засвоєння студентами основних теоретичних положень теми заняття
  - Поняття краєзнавство.
  - міст і форми екскурсійної роботи в школі.
  - Організація екскурсійної роботи в школі.
2. Обговорення проблемних питань за темою заняття.
  - Краєзнавчі можливості рідного краю.
  - Екскурсійні маршрути рідного краю.
  - Методика підготовки і проведення екскурсії по рідному краю.

Завдання

1. Повтори методику підготовки і проведення екскурсії.
2. Склади список літератури на тему «Мій рідний край», скориставшись тематичним каталогом у бібліотеці.
3. Попрацюй з сайтом «Херсонщина туристична». Визнач маршрути для проведення екскурсії.
4. Склади план-конспект екскурсії.
5. Підготуйся до його захисту.
6. Зроби самоаналіз проробленої роботи.

Література

1. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання. – К.: Вища школа, 2005. – 343с. – С.106.
2. Водотика С.Г., Сінкевич Є.Г. Історія Херсонщини: Навчальний посібник. – Херсон: Айлант, 2003. – 202 с.
3. Географія Херсонщини: Навчальний посібник / Пилипенко І.О. (керівник), Мальчикова Д.С., Єрмакова С.Л., Руденко М.М., Грачова О.М., Козловець А.В., Саркісов А.Ю. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2007. – 221 с.
4. Етнічна карта півдня України (Соціокультурний та етнополітичний аспекти). Випуск 2. Херсонська область: посібник / за заг. ред. П.І. Надолішнього. – Одеса: Одеський філіал УАДУ; Астропринт, 1998. – 48 с.
5. Кваша С.В., Бойко В.М. Херсонська область, Природа, населення, господарство: Посібник. – Херсон: Айлант, 2004. – 82 с.

- 6.Коротецкий А.А. Летопись Херсона. – Херсон, 2003. – 283 с.
- 7.Довідкові видання
- 8.Кто есть кто в Херсонской области. 2004-2005 гг. 1700 биографий. Библиографический справочник / за ред. С.М. Сухопарова. – Херсон: Издательский Дом «СЛАЖ», 2005. – 524 с.
- 9.Нації і народності Херсонщини: минуле і сьогодення. Анотований науково-допоміжний архівно-бібліографічний покажчик. – Херсон: Айлант, 2013. – 242 с.
- 10.Орлова З.С., Ратнер И.Д. Из истории заселения Херсонщины: Краткий справ. – Херсон, 1993. – 128 с.
- 11.Путешествие по Херсонщине: Энциклопедия-путеводитель. – Херсон: Наддніпряночка, 2008. – 300 с.
- 12.Статистичний щорічник Херсонської області за 2012 рік / Голов. упр. статистики у Херсонській обл. – Херсон, 2013. – 499 с.
- 13.Тростянецкий А.С. История энергетики Херсонщины. – Херсон: «Наддніпряночка», 2005. – 112 с.
- 14.Херсонщина аграрна: Галузеве презентаційне видання / Автори-упорядники: Юрій Пашенко, Ольга Алеферко. – Херсон: Наддніпряночка, 2010. – 260 с.
- 15.Херсонщина. – Херсон: Видавництво «Наддніпряньська правда», 2004. – 201 с.
- 16.Херсонська область: Географічний атлас: Моя мала Батьківщина / Гол. ред. кол. С.Г. Чорний. – К.: ТОВ «Видавництво «Мапа», 2005. – 20 с.
- 17.Хто є хто на Херсонщині. Видатні земляки. Вип. 1 / упоряд. В.В. Болгов. – К., 2005. – 288 с.
- 18.Інші книги
- 19.Авдальян М.М. Збірка статей із краєзнавства. – Херсон: РІПО, 2010. – 100 с.
- 20.Бойко Я.В. Заселение Южной Украины. Формирование этнического состава населения края: русские и украинцы (конец XVIII – нач. XXI в.). Этностатистический очерк. Выпуск 1. – Черкассы: «Вертикаль», 2007. – 48 с.
- 21.Видатні постаті таврійського краєзнавства: Матеріали обласних краєзнавчих читань (31 січня 2012 р., м. Херсон) / за заг. ред. З.В.Філончук. – Херсон: ХАНО, 2012. – 65 с.
- 22.Горобець А.Я., Дорогань С.Б. Особливості топонімоутворення Новотроїцького району Херсонської області. – Херсон: ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2013. – 234 с.
- 23.Каховка. Історія – сучасність. – Херсон: Видавництво «Наддніпряночка», 2007. – 116 с.
- 24.Край південний – Олешня: краєзнавчий нарис / упоряд. Б. Прищепа, П. Прядка. – Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2009. – 146 с.
- 25.Лиховид О.М. Скадовськ та скадовчани. – Скадовськ, 2005. – 320 с.
- 26.Лиховид О.М. Джарилгацька затока. – Скадовськ, 2008. – 192 с.
- 27.Лиховид О.М. Південні ворота України. – Скадовськ: АС, 2011. – 200 с.
- 28.М.М. Авдальян – географ, історик, краєзнавець: Матеріали обласних краєзнавчих читань до 90-річчя від дня народження відомого краєзнавця М.М.Авдальяна (23 січня 2011 р., м.Херсон) / за заг. ред. З.В.Філончук. – Херсон: РІПО, 2011. – 79 с.
- 29.Оленковський М.П. Сім історичних чудес Херсонщини. – Херсон, 2010. – 48 с.

30. Оленковський М.П. Сім природних чудес Херсонщини. – Херсон, Айлант, 2009. – 48 с.
31. Пихуля В.М. Геническ и геничане. – Геническ, 1995. – 84 с.
32. Роль топоніміки у дослідженні рідного краю: матеріали III обласних краєзнавчих читань (31 січня 2013 р., м. Херсон) / за заг. ред. З.В.Філончук. – Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2013. – 132 с.
33. Харченко А.Г. Каланчак та його околиці. Історичний та географічний нарис / А.Г. Харченко – Херсон: Олді плюс, 2008. – 336 с.
34. Херсонщина запрошує: Художній фотоальбом. – Херсон: Наддніпряночка, 2008. – 384 с.
35. Періодичні видання
36. 20 років незалежності: Херсонщина // Урядовий кур'єр. – 2011. – №147. – С.8-9.
37. Кожем'яка О.Л. Наш край наприкінці XVIII-XIX ст. Німецькі колоністи-переселенці на землях степової України та Північного Приазов'я. 9 клас. / О.Л. Кожем'яка // Історія та правознавство. – 2011. – № 2. – С.25-31.
38. Свиридова О.І. Край, де калина рубіном цвіте / О.І.Свиридова // Географія та економіка в сучасній школі. – 2012. – № 3. – С. 34-35.
39. Свиридова О.І. Позакласний краєзнавчий захід «Чи знаєш ти Голопристанщину?» / О.І.Свиридова // Географія та економіка в сучасній школі. – 2012. – № 3. – С. 36-37.
40. Тригуб С.Є. Рекреаційна привабливість нижньодніпровських плавнів. Туристсько-краєзнавча подорож / С.Є. Тригуб // Географія. – 2013. – № 7. – С.33-39.
41. Тучапська О. Визначні люди в історії Херсонщини / О. Тучапська // Джерела. – 2011. – № 1. – С.10-12.
42. Філончук З.В. Кам'яний літопис нашого міста (турнір краєзнавців) / З.В. Філончук // Джерела. – 2008. – №11-12. – С.9-12.
43. Філончук З.В. Краєзнавчий брейн-ринг «Моя Херсонщина» / З.В. Філончук // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – №4. – С.14-17.
44. Філончук З.В. Наймолодша область в українському Причорномор'ї / З.В. Філончук // Географія та економіка в сучасній школі. – 2012. – № 3. – С. 32.
45. Херсонщина – слава таврійська земля // Позакласний час. – 2011. – № 4. – С.75-98.
46. Чернієнко Н. Таврійські самоцвіти. Краєзнавчий портрет Херсонщини / Н. Чернієнко, Ю. Чернієнко // Джерела. – 2009. – № 16. – С.11-13.
47. м. Херсон
48. Навчальні посібники
49. Херсон – мій рідний дім. 1 клас: Навчальний посібник для годин спілкування / Н.Ю. Астапова. І.А. Прохоренкова, В.Є. Ткаченко. – Херсон: Наддніпряночка, 2009. – 44 с.
50. Херсон – мій рідний дім. 2 клас: Навчальний посібник для годин спілкування / Барнаш О.В. (керівник) – Херсон: Наддніпряночка, 2010. – 48 с.
51. Херсон – мій рідний дім. 3 клас: Навчальний посібник для годин спілкування / Костюкевич Л.А. – Херсон: Наддніпряночка, 2010. – 56 с.

52. Херсон – мій рідний дім. 5 клас: Навчальний посібник для годин спілкування / Маренчук О.М. (керівник) – Херсон: Наддніпряночка, 2011. – 56 с.
53. Херсон – мій рідний дім. 6 клас: Навчальний посібник для годин спілкування / Корж С.С. (керівник) – Херсон: Наддніпряночка, 2011. – 60 с.
54. Херсон – мій рідний дім. 7 клас: Навчальний посібник для годин спілкування / Колодяжна С.М. (керівник) – Херсон: Наддніпряночка, 2011. – 68 с.
55. Херсон – мій рідний дім. 8 клас: Навчальний посібник для годин спілкування / Бунчук О.А. (керівник) – Херсон: Наддніпряночка, 2011. – 68 с.
56. Інші книги
57. Алеферко С., Алеферко О. Херсон. Из прошлого в настоящее. – Херсон: Издательство «Наддніпряночка», 2010. – 156 с.
58. Горностаев Е. Улица Суворова. Суворовская. Нетленная летопись края. – Херсон: Издательство «Надднепряночка», 2007. – 224 с.
59. Сквозь годы и судьбы. Современный Херсон: Фотокнига-гид / Авторы-составители: Ольга Алеферко, Сергей Алеферко. – Херсон: Наддніпряночка, 2008. – 240 с.
60. Скороход А. Херсон: вчера и сегодня. Сборник очерков. – Херсон: Надднепряночка, 2008. – 252 с.
61. Сухопаров С.М. Улицы Херсона. Очерки. – Херсон : Издательский Дом «СЛАЖ», 2002. – 160 с.
62. Сухопаров С.М. Старый Херсон Сергея Сильванского. – Херсон: Издательский Дом «СЛАЖ», 2002. – 264 с.

Інтернет-ресурси

1. [Краєзнавство в Україні — Вікіпедія uk.wikipedia.org](http://uk.wikipedia.org) > Краєзнавство в Україні
2. Краєведение [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/99357/>
3. [Педагогічне краєзнавство - Головна сторінка](http://kraeznavstvo.at.ua/) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://kraeznavstvo.at.ua/>
4. Краєзнавство [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://znaimo.com.ua>
5. Краєзнавство у Херсонській області [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://maps.yandex.ua/>
6. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/
7. Херсонщина туристична. Управління культури Херсонської ОДА [Електронний ресурс]. Режим доступу : [uct.artkavun.kherson.ua](http://uct.artkavun.kherson.ua/tourism.htm) > tourism.htm